Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Lateinisch-deutsche Sammelhandschrift des Heinrich Otter - Cod. St. Blasien 77

Schera, Heinrich Otter de

[Italien, Konstanz], [1439-1442]

Historia septem sapientum

urn:nbn:de:bsz:31-51901

Visual Library

Jhesus

Historia pulchra

Quidam Romanus imperator Dimod habuit
filium quem intime diligebat Cum autem
de filius esset annorum decem ipsum septem
phis quos secum tenebat tradidit ad sapiam
erudiendum Qui eis plenum accomodans Cum
cordis imperatoris conditi satisfacere optime cupientes
extra civitatem prope decem miliaria quendam locum de-
lectabilem et secretum cum dicto iuvene accesserunt ipsum
instruentes et bonis moribus insistentes Erat autem iuvenis
tam esset divina providencia illustratus ita quod bene
et laudabiliter proficiebat In brevi quod ipsi philosophi mirum
mirabantur Videntes animo sapientior factus est omnium
quam suorum philosophorum nec erat tunc homo in mundo tam
sapiens sicut ipse Contigit autem tempore eodem
imperatoris mater iuvenis que mortua Et imperator
de suorum sapientum consilio accepit quandam aliam in uxor-
em pulcram et speciosam Quam Audiens domina fama
iuvenis quamvis ipsum non viderat inflammata et vabile ita
quod diu cogitavit se gerens suadens Imperatori quod ipsum
accersiri faceret eo quod ipsum videre cupiebat Imperator at
captus amore uxoris sue sicut moris est tamen quod pu-
ella erat et eam nimis diligebat volens eidem sat-
facere die sabbati adductis philosophis nuncios destinavit
sufficiens quod si filius esset bene sapiens adveniens suis septem
die recederet Philosophi vero Quia sapientes concepti ut posset
dare textum responsum Imperatori absque periculo Iuve-
ne vocaverunt eum pulchre exponentes Cui eis
verbis sufficientissime respondebat Ita quod in eis et in suis
locutionibus mirabilis apparebat Philosophi vero tanta sapienti
in iuvene sentientes admirantes Imperatoris videntes
eis Ite et nunciate Imperatori quod filius suus est sapientior
eo mundi Et nos cum eo tercia die dimisso recedemus
Illi vero gavisi ad Imperatorem venerunt ei quod
philosophi dixerant nunciaverunt Exultans vero Imperator
et eius tota fecit banniri per urbem et omnes nobiles
homines comites barones communiter veniant die statu-
to ad eum filio eius in obviam venire Cum autem dicti philosophi
eodem die sabbati de sero starent cum dicto iuvene aspi-
ciendo cum iuvenis quandam stellam quam magnam
edit astrologus et philosophus Tunc eam multum intuebatur cum
singultibus suspirando cepit fortiter lacrimari Philosophi
vero videntes iuvenem lacrimare de ipso causam lacri-
mationis huiusmodi quesierunt Cui respondens Ecce videte
signum istius stelle Cui dixerunt Eadem signum At
ille dixit Signum est quod illo itinere quilibet mori

Maria

deberes sustinere. Philosophi vero stellam conspicientes quod iu-
venis dixit cognoverunt et sibi in stella configurati quod deberet
fatum inferre quod si rediret esset malum valde quia interfi-
ceretur per imperatorem. Iuvenis dixit eis: Ego consilium stel-
larum quod si septem dies evadere possum pericula non timebo.
Tunc unusquisque philosophorum qui septem erant dixerunt: Ego
salvabo te die meo. Iuvenis dixit: Si confiditis me sal-
vare septem diebus ut non per ea ducatis me ad vo-
luntatem [illegible] meam alias non ducatis me. Philosophi vero
salvare ipsum septem diebus amicis periculo promiserunt.
Die vero crastino philosophi constaverunt de mane cum dicto
iuvene versus urbem. Et ecce quod imperator exivit eis
obviam cum maxima nobilium comitiva congregata.
Et cum se appropinquaverunt venit imperator ad filium am-
plectando et dulciter salutavit. Iuvenis vero nichil
ne respondebat et nemini loquebatur. Imperator autem confi-
teretur credens filium suum sapientissimum redire et ipse fuit
mutus et fatuus nemini respondebat. Dixit imperator
philosophis: Quare mutastis eum quod filius esset sapientissimus et mo-
do non loquitur. Incepit eis fortiter comminari. Tunc vide-
runt aliquod tacuit iuvenis per consilium. Iuvenis non volt
respondere. Recedebat ergo imperator tristissimus ad uxorem
suam quod de filio acciderat indicavit. Que ut ipsum cum
gaudio cepit tamen ad se vocare et cupiens sibi loqui
qui ei tamquam mutus nichil respondebat. Duxit eum
domina statim ipsum solum mecum in tandem intrare cum
ea sola cum comitibus. Incepit sibi dicere verba
amoris qualiter diligeret eum et monstrabat amorem suum dicens
et loquere nunc. Tunc non loqueris. Et ille nichil loquebatur
eidem. Tunc dixit domina: O fatuus, velle meum et [illegible]
meum ego dilacerabo pannos et proclamabo dicam
imperatori et omnibus quod tu me taliter opprimere vo-
luisti. Tunc audiens verba domine statim non loquens
tandem exivit. Illa quod cepit alta voce clamando dicens
et lacerando pannos suos et exivit extra tandem
plorando dicens quod filius imperatoris voluit eam taliter
opprimere. Audiens hoc imperator si ante fuit tristis amodo
tristissimus fuit et dicens quod filius plus hoc peccatum committere
voluisset. Iussit quod eum capi et in carcere poni. Iterum
dixit domina imperatori: Non est iste filius tuus. Primo
cogitasti te [illegible] fratres apud magistri quod est eve-
nit [illegible] que filium tuum dicens quod ipse procurabit
mortem tuam. Iussitque imperator quod filius suus de
mane ad suspendium duceretur etc.

Exemplum primi philosophi

Sequente autem mane crastino philosophus venit ad im-
peratorem salutans eum mane cum reverentia

Cui ei obprobriose respondebat dicens ei Dic bone do-
mine filium meum quod faciam ego eum hodie suspen-
di et vos tunc eo Dixit quod ei prius dixeras quod tante
magnificencie ad peticionem cuiusdam mulieris faciatis
filium vestrum iniuste mori Et vobis eveniet sicut eve-
nit cuidam Romano militi de quodam eius leporario quem
nimium diligebat Dixit imperator Et quid evenit
militi Respondebat philosophus Non faciatis filium vestrum hodie interfi-
ci ego dicam vobis vos autem audietis me et si vobis
placebunt verba mea bene Quod de me secundum consilium
potestis facere velle vestrum Imperator concessit eidem et non
sit filium suum occidi Dixit philosophus Quidam Romanus
miles habebat leporarium Iuvenem fortem et levem
quem intime diligebat habebat quoque filium suum quem annu-
atim in cunis lactabat Et accidit tempore fiebat quidam ludus in ano
certibus lactabat Et accidit tempore fiebat quidam ludus
In Roma ad quem omnes Romani decebat quod dictus mi-
les iniit visurus ludum uxor autem eius tercio ascendit
et exinde ludum optime videbat et omnes nutrices
et famulos iniunxit cum ea dimisso leporario In camera
et iuxta cunam de fenestra . . . . Quidam ser-
pens terribilis et magnus cupiens puerum devorare leporarius
hoc videns volens defendere puerum opposuit se serpenti et
cum puero et tollentes corpus ferit . . . iuxta cunam contigit
quod cuna se subvertit et puer sub cuna remansit illesus . . .
multas illusiones et certamina inter eos Accidit quod
canis serpentem occidit Canis ab ipso serpente satis vulnera-
tus est et venenatus Redit vero una nutricibus
videns canem cum ore sanguinato credidit quod canis puerum
occidisse fugit propter timorem militi videretur inutile fuis-
se canem operierunt et dixit quod canis puerum occidisset
Domina hoc audiens clamabat et plorabat cum omnibus famulabus
suis Miles autem domum rediens et audiens tam luctum petiit
Domina dixit canis tuus quem tantum diligis interfecit filium tuum
Conspiciens autem dominus canem videns eum sanguinolentum et
credidit puerum occidisse et rapto cane subito interfecit
Et cum accessit cunam elevata cuna invenit puerum vivum
et illesum Respiciens circa cunam vidit serpentem mortuum et
statim cognovit quod canis serpentem interfecit volens puerum
devorare Recessit autem dominus valde tristis et interfe-
cerat canem suum et propter tristiciam habuit magnum dolorem et in-
firmitatem Et sic eveniet vobis domine imperator si filium vestrum
faciatis interfici quod propter mortem eius lugebitis Ideo quod nec . . .
hominum consequi regnum vestrum Audiens hoc imperator mortem
sui filii suam declaravit Iudex eben . . . der . . .
Respondens autem imperator conclusionem . . . . . .
et ordinata quod non fecerit filium suum mori Dixit domina
Imperator . . . tui . . . cum suis adulatoribus te et . . .
tuum destruunt sic eveniet de ipso quem tuum filium dicas
sicut evenit cuidam qui habebat in suo viridario quam
pomum qui bona plantula consuat satis pulchra

et ramum de quo dominus complurimum exultabat Cum uelle-
ret dominus contra terram iussit suum ortulanum quod circa
de ipsa plantula haberet et eam propter recte fundaret et
ceterum si esset in medio aliud pomum magnum et ramus
eius ut posset rectam ipsam plantulam elevare Accessit
quod dominus et per tam longum tempus recesserit statim inue-
nire dominus dicta plantula appetiuerit Et in-
ueniens eam aliquantula tortulam et nimium turbatus
Vocatisque ortulanum dixit ei quare illa plantula
est torta Dixit ei propter ramos pomi magni Cui
dominus dixit Male fecisti nunquam dixi tibi quod tu
non solum debes ramos sed etiam tota pomum incidere
ut plantulam rectam levares et iussit quod in continenti ra-
mos pomi incideret factum est ita Et ait sic erit domine
Imperator quod isti tui homines tantum intendunt adulacionibus
filij tui quem tu dicis quod te destruet et ipse tunc
erit dominus regni tui Certe dixit imperator ego pre-
ueniam et eos destruam Iussit quod filium ad suspendium duci-
rent

Exemplum secundi philosophi de ypocrate

Tunc secundus philosophus dixit Imperator eueniet sicut
euenit sapientissimo ypocrati medico Et quid
dixit Imperator Dixit philosophus permittis filium tuum non
modificare hodie dictum tibi promisit Dixit philosophus
Ypocras summus medicus habuit quendam nepotem suum
nimis sapientem ipse enim in sua scientia valde [illegible]
Contigit quod tunc temporis cuiusdam regis filius infirmabatur
ita quod a cunctis medicis eum curare erat desperatus
Consilium erat regis quod mitteret ad sapientissimum ypocratem
ut curaret filium suum Venit Post hoc vero nuncios
suos misit quibus auri magnam copiam tradidit
ut pretextu ypocratem ducerent Venerunt quod nuncij ad
ypocratem proponentes causam ipsorum Quibus ypocras
dixit ego propter grauitatem mei senectutis venire non
possum ut videtis sed dabo vobis nepotem meum qui
est nimis sapiens Unus sicut est homo in mundo qui valeat filium
regis sanare ipse curabit Videntes autem regis
nuncij quod non poterat ducere ypocratem duxerunt nepotem
eius ad regem Qui cum ductus ad filium regis egrotum inspexit
faciem suam et regis atque regine cognouit ancillas
de accidentibus egrotantis Cognouit per physiognomiam quod
est spurius et fecit vocare reginam in secreto
dixitque pene in fine Cognouit per signa quod non est
filius regis Dixit regine Domina ego volo loqui tecum
Et regina venit ad eum Dixit Andita regina Sicut
non [illegible] de eo quod ante petam filius tuus liberabitur
aliter non Cui regina dixit Quid petis Ego dico
tibi uerum ut sit Medicus dixit non est ita
sed potius celabis ante veritatem ego vero dicam in continenti
Sic recepit vobis recte Videbis autem hoc Regina quod

sanitate sui filii solummodo affectabat. Dixit medicus
Ego quendam in ytalia regno militem valde famosum cogno-
vi inde ipsum et cum eo habui. Et concepto et concedo qui
filius regis dicit ut sanetur. Dixit medicus bene vellem
dixi ista et tunc cura est. Dixit rex: sane filium tuum. Cepit
liberatus. Postea rex ei dedit magnam quantitatem auri. Con-
tigit medicum ad ypocratem nepotem suum quem attulit
educavit. Ypocras vero videns nepotem tam subtilem
et per se medicum ipsum et quod liberat multos cogitavit ypo-
cras post mortem suam istum omnes per eum medicina
ipsum destruere cogitavit. Accidit ymmo una die ipsos
venisse ubi erant herbe habentes multas virtutes.
Dixit nepoti: Vides me aliquam bonam herbam. Qui
dixit: Video illam et vidit aliam quam videt ypocras
et collegit eigens singulas virtutes. Declaravit ypocras
videns aliam herbam dixit sibi singulas virtutes ob-
quas eam ypocras cum scientia nichil valebat. Videt
autem nepos aliam herbam quam nondum vidit ypocras.
Dixit ypocrati: Herba est media inter alias herbas. Qui
dixit ypocras: Collige eam et tu. Ipse ad colligendum se
flecteret ypocras arrepto gladio percussit eum ad cor
et eum interfecit et eum clam sepelivit. Contigit autem post-
ea quod ypocras passus est incurabilem fluxum ventris. Ipse
cum omnibus medicinis suis restringere non valebat. Dixit
quibusdam discipulis: Ego non valeo restringere fluxum meum
ideo ut discatis astuciam meam volo quod videatis quid
faciam. Et iussit apportare quoddam vas et ibi fecit fieri
multa foramina et postea fecit obturari et implevit aqua
clarissima. Deinde iussit in aqua varios pulveres mittere
et fecit foramina aperire et per virtutem pulveris aqua non
exivit. Quod hoc in fluxum restringere non possum. Unde
clamabat ypocras dicens: Qui occidit nepotem meum ab hac
egritudine me liberaret. Unde ypocras interfecit illum
qui sibi vitam dedisset et vos volo nunc facere filium
vestrum, eternam vitam habebitis. Audiens hoc imperator
sanitatem sui filii recuperavit qui ad suspendium ducebatur.

Exemplum ypocras et genitrici

Redeuntis autem imperatoris comperiens imperatrix eum valde
turbata quod non fecerit filium suum suspendi, quia multa
dixit: Tale erit quod erat cuidam porco silvestri. Imperator
dixit: Quid erat? Que dixit: Una erat civitas singularis silva
in qua aper erat valde crudelis magnus et fortis. Erat in
ipsa silva quedam arbor que producebat valde bona poma
de quibus aper comedebat et arborem agitabat et fruebatur
et inde tota circa postea comedebat. Contigit autem quod
quidam pastor qui erat tempore illo amisit bovem unum
qui fugiens silvam intravit ubi erat aper. Pastor bovem
sequens et tamen bos fugiebat quod eum habere non poterat
quesivit bovem per silvam circa invenit quod aper quando consuevit

Sollicitus poma recedens dum sui mitigare quod
bone videbat poma quae donavit. Alia vero die sua
poma erant valde bona pastor accedens ad poma que
antea dederat collegit et voluit saccum implere. Superveniens
ascendit arborem cum sacco et poma colligebat interea
quod aper ad pomum nec invenit. Et dum pastor poma
colligeret aliqua ceciderunt. Et ecce aper venit ad poma
ita quod pastor timebat descendere credens non posse cum
apro fugere. Vertitur aper et poma comedebat que interea
invenit et cum non esset repletus incepit agitare arborem.
Pastor autem tremens multum cogitavit poma proicere. Ut
aper non sentiret eum. Cum autem aper esset repletus prius
apposuit se arbori et pastor caute descendens incepit
arborem fricavit tandem quod magis dulciter gratulare
Tunc quod gratum esset apro. Ut amorem cepit aliquando
reclinare. Ille autem pastor dulciter gratulabat dorsum
super ventrem itaque aper dormiebat. Pastor autem
arrepto cultello occidit eum a dorso itaque statim
eum interfecit. Sic domine imperator ita fiet tibi per istos
qui cum corporis dulcibus verbis te occidere moliuntur. Audiens
hoc imperator jussit filium suum mane ad suspendium duci.

Exemplum tercii sapientis

Tercius autem magister venit ad imperatorem dicens
ei. Ad petitorem cuiusdam mulieris filium tuum mori
facere non debes. Oportet ne facias sicut fecit quidam
senex sapiens qui sit vulgariter nuncupatur. Et cum
sibi promisisset imperator non facere filium suum occidere
sicut promiserat alias dixit. Quidam senex sapiens
habuit quandam uxorem iuvenem et pulchram que cogitavit
quendam amasium invenire. Tunc ipsa facere vellet
ivit ad matrem et dixit ad matrem. Filia me ut inveniam
michi amasium meo consentire noluit quod amasium haberet
tu videres finaliter filie in tectorum adiuvit dixit eidem ali-
quam iniuriam dicas viro tuo et si ipsa non habi-
ero invenias tibi amasium. Dixit puella quod sic. Et
filia dixit matri Vadam. Invidam ... vincidam suo
laurum quem ipse multum diligit et pone in igne. Et ipse
non habebit ego invenio tibi amasium. Fecitque filia. Se-
nex autem videns laurum in igne dixit et quesivit quis
fecisset. Dixit ipsa ego eo quod non fuerunt ligna pro igne.
Senex autem quia multum diligebat eam dixit. Male
fecisti. Caveas ne amplius facias. Rediens ipsa secundum
ad matrem dixit ei quod fecit et amasium postulabat.
Dixit mater. Filia cum secundo vices occidas catellum
suum quem multum diligit et fumus tunc quod ... canes comedere
... debeant. Fecit ergo puella sic. Senex videbat ut
sic ne faciat amplius. Rediens autem puella ad matrem
iterato quod acciderat nunciavit petens ab ea ut sibi
amasium inveniret. Mater autem iterum dixit. Filia [illegible]

tertia vice et permitto tibi filio habebit adhuc. Amasium
tu in veniam. Dixit filia: nolo amplius [illegible] si [illegible]
vis ut in [illegible] etiam ego in veniam. Audiens autem
mater dixit filie: quid vis ut faciam? Maritus tuus faciet
die dominica magnum convivium et multos invitabit. Sicut
[illegible] eius facere illa die erit ipse autem cum cibis discu-
mbentibus. Vade et sede iuxta eum et emitte caput ta-
bule mense et [illegible] impetuose et ita ut
cadat tabula cum cibis qui sunt in mensa. Et si de hoc non tan-
git in veniam tibi amasium offeretis. Filia ita. Senex
indignatus et turbatus erat nimium quod ea non tunc atten-
dit discumbentibus et fecit statim alia tabula et alia no-
va fercula apportare. Cogitavit quo possit [illegible]
tum [illegible] castigari. Facto autem convivio
omnibus discumbentibus licentiatis fecit senex fieri magnum
ignem et uxorem suam misit ad vocare. Cum senex
dixit: tu habes nimium de sanguine stulto in corpore. Volo
ut aliquantulum [illegible] et fecit [illegible]
brachio [illegible] sanguine [illegible]
et ad [illegible] sanguine de-
[illegible] et [illegible] hic [illegible]
[illegible] videns dicebat filia: vis tu amasium [illegible]
[illegible] nolo. Et sic vos domine
Imperator debetis facere [illegible] sanguine [illegible]
[illegible] et non adulterii [illegible] filium vestrum [illegible]. Audiens hoc
Imperator sententiam suam filii [illegible]

Exemplum de [illegible]

Postquam imperator recessit [illegible] ad [illegible]
dixit [illegible] sicut [illegible]
videbat [illegible] extra civitatem suam. Dixit imperator
quo [illegible] non videbat
[illegible] extra civitatem suam a multis sapientibus postulabat
consilium [illegible] in [illegible] dicebat enim
[illegible]
[illegible] quod erat [illegible]
sapiens tunc merlinus nomine erat. Unde consilium erat
[illegible] quod mitteret pro merlino [illegible] autem mittens nuncios
[illegible] ei magnam [illegible] Nuncii
[illegible] ei [illegible] et cum
sic esset [illegible] loco. Audiens merlinus [illegible]
[illegible] quod [illegible] autem merlinus [illegible]
[illegible] somnium [illegible]
[illegible] merlinus [illegible]
[illegible] sua [illegible] et dixit ego [illegible]
[illegible] ista
[illegible] dicas
[illegible] quid somniasti et quid [illegible]
[illegible] dixit [illegible] somnium [illegible]
[illegible] merlinus tu somniasti [illegible]
in domo tua [illegible] dixit merlinus [illegible] somnium

fit hec Vade et frequentius sublevari tue domus et in medio
thesaurus Illi vero ceci volentes probare si medicus
dixerat verum ceperunt et invenerunt thesaurum sicut
Et admirati sunt valde Credentes ad medicum et dix-
erunt ei eum habere Tunc dixit cecus volo ab eg-
ritudine liberari libentissime volo Respondit medicus facias
infodi capita septem corvorum quod habes munda erunt et
liberabitur Ergo vos fratres et dedi consilio quia philosophorum
tota curia credebat Quinque primum dixit medicus
faciatis fodi sublevato lumine eius et invenietis magnum
caldare aquis bullientibus bulliensque septem serviores quia
philosophi tui arte magica construxerunt Ergo faciatis capi-
ta eorum infodi et liberati et ab egritudine curati sunt Qui fecit
secundum consilium medici fodi et invenit sic dixit medicus
Et dixit Domine imperator philosophi tui te decepuerunt et absu-
lerunt in effectum tuum ut tua non videas veritatem
Sed debes eos infodi capita quia ita male docuerunt
filium tuum et regnum tuum subdidit Imperator dixit ego
huius destruere omnes quod ipsi me destruxerunt Imperator qui
filius suus ad succedendum dicebat qui in morte erat

Exemplum Clementis philosophi

Erat miles quidam philosophus venit ad imperatorem dicens
Aliquis perdita tu debes facere de corpore tuo sic fecit
quidam miles sapiens dixit imperator Et quomodo Respondit
philosophus quidam miles habuit corpore quia quidam iuvenem
diligebat habebat etiam miles quandam picam que docta
erat quod militi dicebat quicquid videbat Miles autem
posuit picam in publicum hostium domus sue Cum autem
quodam die miles ad venabulum domina misit pro
amasio suo et cum venisset vidit eum intrare pica dixit
quod pica male facit domina quod maritum vituperat Domina
cogitavit picam decipere fecitque claudi hostium domus
sue convenitque cum familia sua dicens ei Ascende
tectum cum duabus bacillis aque plenum faciebatque
clam distillare aqua picam ac si plueret Alia vero
familia fecit stare cum luce ante portam domus sue et quod
quod faceret lumina apud subito claudebat ac si chorus-
cationes fierent Veniente autem domino pica dixit ei domina
tua domum fecit militem autem contra dominum recedere et volebat
eam interficere domino dixit ei pica qualis dies
fuit Respondit pica fuit heri dixit domina Et ipse dixit
pica fuit tempus obscurum pluebat et chorusavit et illa
die fuit valde bona tempus dixit domina videas domine quod
pica mentitur Dominus autem recedens contra picam interfecit eam
Ancilla vero paliis modicum dixit miles in prima
hostia tectum et traxit vidit ibi bacile et falia ablata
fuit levare Miles autem statim cepit amicitia corpore

Vocavit simul de duobus ei. Tunc dixit illi baule et cum
ipsa veritatem dicere noluisset iussit eam torqueri et propter
nimium confessa est adulterium domine et quidquid fecerat. Domina
[illegible] revelavit. Dixit vos fecit hoc ita omnes videri.
Dixit vos domine imperator de hoc ipsa debet facere quia
ipsa vestrum thorum violavit et alteri dare culpam voluit. Audiens
hoc imperator iussit filium suum ambobus articulis decollari

Exemplum imperatricis de quadrigo et latrone

Imperator vos credens feceritis ad exemplum suum. Tunc [illegible]
ea valde irata quia non fecerit filium suum interfici. Tunc
dixit ei et audiet sicut [illegible] tunc hoc quod filius
inferret. Dixit imperator. Erat quidam rex qui
habebat in curia sua duos officiales quorum unus erat la-
trus et alter quadrigus. Et quia erat necessarium commisit
dedit thesaurum suum quadrigo ad custodiendum cogitavit
quod per suam quadrigam thesaurum melius custodiret et perfecto
[illegible]. Ille vero latro cito conspiciebat petivit quam habebat
vocatoque filium suum dixit ei non habeo quod expendam.
Dixit ei filius tu non debes tamen expendere quod habeo.
Dixit pater filio. Inveniamus fallaciam et frangamus the-
saurum regis et expendamus ad libitum. Placuit quod hoc
accepto sepius inde aureos auri largiter expendebant. Con-
tigit quod quadam die ille quadrigus iuit ad thesaurum invenit
confractum murum turris et inde ablatum aurum. Dolens
nimis cogitabat quomodo posset capere fures. Fecit autem sub fenestra
muri turris fractis fodi quandam foveam cum [illegible] ipsam cum
et cooperto [illegible] cernere licuit. Tunc ergo ille latro
fuit cum filio suo dicens sibi auro et cum vellet tollere
secrete cecidit in foveam predictam usque ad collum. Ad-
vertit ita quod caput erat totum super [illegible]. Dixit pater
filio. Caveas tu ne venias quia morieris sicut et ego. Dixit
filius. Quid ergo est circa te? Dixit pater. Nihil aliud nisi quod
scindas meum caput quia quomodo non possim cognosci. Et ego
inde malum haberem non potius. Amputavit ergo filius caput
patris et illud sepelivit. Rediens filius domi nuntiavit
matri sue et sororibus suis cuncta et prohibuit quod non
ploraret ne hoc potest cognosci. Diluculo autem venit cu-
stos auri et perrexit ad foveam et vidit furem capite ab-
sciso iacentem et cum eum cognoscere non potuisset fecit eum extrahi.
Dixit ergo cogitavit eum facere duci per totam civitatem et quo
veniret ad domum suam et penitens non possit aliquo modo
abscondere et inde quid sibi esset bene potuit comprehendi. Et
non ipse ad domum suam traheret familiares ipsius viderent
aliud non potuerunt abscondere. Tunc ipsi clamaverunt. Dixit
filius quod sagax erat. Cepit cultellum et percussit se in coxam
ita quod sanguis emanabat. Venientes autem officiales
tunc dixerunt cur ploratis. Dixit filius filius erat
domine ego volens [illegible] ligna percussi me in coxam ergo
plorant. Et credentes autem hoc officiales tunc et recessissent

Quid valet tibi imperator quod iste qui filium tuum de-
vituperabit tibi adhuc caput. Certe dixit
imperator plus ego eam faciam ut dixisti. Iussit quod ad
suspendium duceretur. Exemplum quinti philosophi. Sequenti die
Quintus autem philosophus veniens mane ad imperatorem
cui dixit imperator tu non debes credere verbis
meretricis mulieris quod tu decipieris ab ea sicut fuit
deceptus quidam iudex ab uxore sua. Erat unus sapi-
ens iudex habebat quandam pulchram mulierem quam
tantum diligebat, custodiebat eam in quadam turri in qua
non erat aliqua fenestra nisi in extremitate turris et ostium turris
erat altissimum nec potuit eam intrare nisi per gradus
de quibus iudex secum claves semper portavit et non exspectabat
exire domina nisi in quibusdam festivitatibus anni. Erat unus iuve-
nis veniens pro mercatura ad civitatem videratque illam dominam in
festo in quo illa ecclesiam consueverat. Cum illam vidisset tam
formosam incepit in amorem eiusdem et perpendebat eam quomodo
loqueretur. Quidam intellexit quod eam ille iuvenis diligebat.
Iuvenis vero emit quandam domum contiguam muro
turris in qua erat domina fabricatorque dictus iuvenis magi-
ster quod dives erat et cum magno domine magna di-
ligentia habebat eum adquirendum saepe et saepius invitabat
perfecitque dictus iuvenis iuxta murum turris etiam
in domo sua quandam domum obstruxit fabricari
et cum fabricaretur incepit murum turris offendere et per
medium ascendere quatenus posset ascendere potuerat et cum
perfecit quod venit ad cameram ubi domina erat. Invenit
eam ad eam et cum ea saepius concubuit et fecit quod iuvenis
fecit. Quandoque videbat publice dominam quod ... ita
a marito operiret non valebat. Domina autem cum deo iu-
venem effugere cupiebat. Dixitque domina ego dotabo
quod in patriam veni mei me capias in uxorem et ipse
offeret dotem et ego libenter faciam. Dixitque domina
accipe pannos mariti mei et indue te ipsis et va-
de coram eo et loquere sibi et statim quod ipse descendit
cum vestibus restitues mihi pannos antequam ipse veniat
ad me. Fecit quod iuvenis et ivit cum pannis indutus
coram ipso iudice et ... pannos suos indutus
valde et quid esset dicere non audebat. Quandoque autem
iudex recessit abeas ivit ad cameram suam. Et iuvenis
in turrim suam habebat. Invenit plus quod iudex detinebat
consulta hostia et unde aperire oportebat. Et cum iussisset
ad cameram pannos suos invenit. Cogitavit quod iuvenis
tantum ei fecisset sibi pannos illos. Iudex fecit fieri domina
convivium de quibus vero cum tandem dixit domina volo
quod ducas me et capias in uxorem in patria veni mei
fecit quod iuvenis vocavit multos amicos suos in sibi et

[alius]

maritum domine eciam quotavit. Dixit volo quod mihi petitio
concedatur quod volo ut sponsare quandam vicem lineam
Dixit libenter. Tunc eciam iuvenis fecit ordinare
quandam galeam que stabat ad capiendum eam in litore maris
Fuit apta ad dominam et fecit eam bene parare et dixit
ea nostra mater ubi erat hoc? Medicus autem in tuendo
ea voluit ea cogitare. Sed propter ea que supradicta sunt non au-
debat. Aliqui autem ibi astantes cognoscebant eam sed si-
bi matrem videntes quod nichil dicebat. Ipsi eciam
tacuerunt. Deposuit ea in manus tocius et ceteris suis
et dicit ibi astantibus et cepit licenciam et intraverunt
galeam et discesserunt. Iudex autem recessit tandem ve-
nit recedens illa domina in veritate aqua accepit se diceret
et non est qui non decipiatur ab eis. Dixit domine impera-
tor uxor mea vos decipiet. Quando ergo vos filium
vestrum interficiatur. Audiens hoc imperator iussit filium
suum a morte periculo liberari etc.

Exemplum imperatricis de rege paganorum de Roma.

Redeunte ad prodem sua imperator invenit eam
valde turbatam. Dixitque imperator quid evenerit. Et
evenit quidam rex paganorum qui urbem Rome ob-
sideat. Et quid dixit imperator. Dixit domina tunc
rex obsidebat Romam quod Roma non se aplius contine-
ret quod imperator pridens coronam conta omnibus po-
tebat contre amplius venerunt tres magi ad imperatorem
dicentes promittatis nos facere aliquas novas artes
si possemus bene alias sit nobis plurimum voltumus remedium.
Dixit unus maior eorum faciam quod Romani non debet
hodie amplius sed tertius sequenti die in
alia die tunc plus sperabant. Venitque magus tercius
fecit sibi fieri longissima vestimenta in extremitatibus et decal-
cata et accepit quod esse magnum et lucidum et ascen-
dit tantum turrim magne tercie quo bene videbatur
ab exercitu paganorum et pagani eum bene viderunt. Sol
autem accumbebat et reradiabat super ipsum quod p fulgo-
rem aurei in oppositum paganorum mirabiliter refulgebat
longiusque ab omnibus videbatur et quando tunc ipse longissimo
paganus sic viderat credentes ipsum esse deum ex-
timentes ne esset aliquod forte dampnum et eciam
dignati ab obsidione subito discesserunt. Dixit domine
imperator eius decepta dicunt philosophi. Audiens hoc imperator
dixit ego eos destruam et iussit mane filium suum
innocentem ad suspendendum duci.

Exemplum sexti philosophi.

Altero autem die Sextus philosophus venit ad imperatorem
dicens ei ut evenerit sicut evenit tunc militi quod me-
tuens fuit amore uxoris sue. Dixit imperator et
quid philosophus dixit. Quidam miles habebat uxorem
pulcherrimam quam in tantum diligebat. Et quadam die
fuit inadvertenter uxor volens in scribere panem sibi digito.

Sextus

Consedit. Ita quod sanguis exivit. Videns autem maritus
eius uxorem sanguine commixtam statim ex dolore mortuus
expiravit. Videns autem domina mortem sui mariti
mortuum esse nimium dolebat et non potuit consolari dicens
Maritus quem multum dilexi propter me mortuus est ego eciam
propter eum volo mori. Tandem cum maritus esset sepultus secundum
quod tunc temporis mos erat. Venit domina fecit sibi quoddam tab-
ernaculum contiguum sepulchro et sedebat iuxta sepulchrum
die noctuque flebat nec potuit ab aliquo consolari. Con-
tigit autem quod tunc temporis rex civitatis illius fecit quendam
hominem ad suspendium iudicari. Volens autem quod
sanguinei suspensi ipsum de furca afferret mandavit
cuidam suo militi sub pena capitis ut custodiret suspensum
ut non posset furari ab aliquo ut alienari. Contigit de nocte
custos. Contigit circa mediam noctem ille custos sitivit nimium quod
a siti vix potuit sustinere nec esset aqua prope ipsum in-
spexit circumquaque quod ibi domina erat plorans maritum suum
... et cum appropinquasset ... Ait custos vocavit
eam ... Dixit fili quid est hoc domina ... tunc
non ... in ... et ... Dixit quod
... super sepulturam mariti sui. Rediens
autem custos ad furcas invenit suspensum oblatum ...
dolens quia ... timens. Quia caput pro ...
Rediit ad dominam quod ...
cum. Dixit domina: Si promittis me capere in uxorem ego
docebo te quomodo poteris illud periculum evadere ...
Cui custos. Dixit domina: Capias istum maritum meum et liga
... in gula et vade et suspende ipsum in loco ...
ti. Dixit custos: Ego timeo facere. Dixit domina: Ego
met faciam et statim incidit quoddam tortorium de ligno
et extraxit maritum suum de sepulchro et ligavit ipsum
in gula. Duxitque ipsum extra corpus ad furcas. Dixit
custodi: Ascende super furcas et suspende ipsum. Dixit
custos: Ego non faciam. Ipsa met ascendit et suspendit
maritum suum. Post hec dixit custos: Domina iste suspensus
habebat quoddam vulnus in capite et iste non habet. Possum
ea cognosci. Dixit domina: Ascende furcas et cum ense
fac ei vulnus. Dixit custos: Non faciam. Dixit domina:
Da mihi ensem ego faciam. Et accepto ense fecit vulnus
in capite. Dixit adhuc quod iste non habebat duos dentes
anteriores et iste habet. Dixit iniqua mulier: Ascende
furcas et accipe lapidem et excute illos duos dentes
anteriores et ipsa ascendit et ipsa extraxit. Et postea
dixit custodi: Capias me in uxorem. Dixit custos: Certe
non faciam quia hoc fecisti viro tuo quem tam diligebas quid
michi faceres. Ecce videtis domine imperator qualia
sunt opera mulierum. Non debetis adhibere fidem eis. Audi-
ens hec imperator. Quamdiu filius ...

Exemplum imperatricis

Post hec rediens imperator ad propria invenit ea
valde turbata et dixit ut audivi sicut evenit
cuidam imperatori romano quod dixit imperator dixit
Una Rome fuit quedam statua aurea tenens quendam
arcum tensum in manibus cum sagitta habens scriptum in fronte
Ex opposito illius statue erat ignis qui semper ardebat
Iste ignis erat multum utilis romanis pauperibus
tempore yemali Erat quidam clericus importunus percussit fron-
tem et statim statua emisit sagittam quam tenebat in manu
et percussit ignem predictum et sic ignis statim extinctus est
Item aliud mirabile Rome erat Ita erat ibi quoddam
speculum satis magnum per quod videbatur quando alie provincie
rebellarent rome et quando intendebat aliquis contra roma-
num imperatorem romanus faciebat speculum intueri et statim in
civitates et seductores appellabat Rex vero Apulie qui ro-
manos mirabiliter odiebat videns quod per illud speculum potuit
offendere eum aliquo tempore vel contra aliquem possit se premu-
niri imperator romanus mittebat milites contra eos
Propterea dictus rex nimium condolebat et cogitabat qualiter
illud speculum posset destruere Accesserunt ad eum tres fratres
dicentes domine quid vultis nobis dare Si vobis tradere(mus)
speculum romanorum Dixit rex dabo vobis quicquid petieritis
Promittens eis aurum in magna quantitate Fratres dixerunt
Detis nobis tria vasa plena de auro et destruemus spe-
culum Dedit ergo eis tria vasa plena auro Venerunt
roma et illa vasa absconderunt extra romam non multum
longe unum in uno loco et alia duo in alio loco et bene
cooperuerunt illa loca Iverunt coram romanum im-
peratorem petentes quod ipsi volebant loqui Iussit
imperator eos venire Illi cum venissent dixerunt ei domine
nos sompniamus in nocte aurum et vera somnia se vera
imperator vero qui multum cupidus erat auro eos benigne
recepit Dixitque eis unus eorum sompniavi hac nocte
[illegible] libet [illegible] vidente [illegible] coram ipso dixit
imperator sompniasse aliquid Unus respondit domine ego
sompniavi invenire plenum auro [illegible] ad homines qui
volebant [illegible] qui dedit et [illegible] dicebat ille
[illegible] se sompniasse [illegible] ad talos [illegible]
[illegible] se [illegible] quod dedit ei et recepit [illegible]
[illegible] tria [illegible] adlocum ubi absconderant vasa
et dicebat [illegible] et ibi fodi fecit et invenit
vasa plena auro [illegible] ad imperatorem cum magno
gaudio sunt recepti Dixit alius frater imperator ego etiam
sompniavi hac nocte et unus [illegible] ergo domine [illegible]
[illegible] ad imperatorem dixit se sompniasse invenire
in duplo plus de auro imperator [illegible] et attendi-
te [illegible] modo sicut [illegible] ubi absconderant alia duo
vasa et invenerunt ea ut supra Reddiderunt ad imperatorem
qui gavisus est multum et eos multum diligebat [illegible]
tertius frater dixit imperatori quod unum sompniavit hac
nocte Dixit tertius ergo Dixit [illegible] imperatori

Etia de manu sui regis obstruxit et tu fecisti se duci pre
speculum suspendam dixit illis Quid est dixerunt Dixit Sancte
Dixit imperator taceto speculo Dixit talit ta-
ria quod aurum habeo et speculum remanebit illesum Dixit
imperator si potestis ita facere quod speculo non noceat facite
Aliqua non et nollem pro toto auro mundi quod speculum de-
uastaret Illi autem cum diu ita speculum conabant pau-
latim fodere totum speculum cum fundamentis fecerunt usque ad
mediam noctem et duxerunt imperatorem cras aurum et capita
quibus recessit imperator Dixerunt autem illi tecum
fecit In media nocte sub terra fecerunt usque aduenit
terribile subsidium et se satiauit reuelo communiter Sicut
ut sit domine imperator ut tu per [illegible] ad corpus dulcissimi
uos te decipient Hoc audiens imperator iussit
mane filium suum ad suspendendum duci — Lathpache

Exemplum septimi magistri quod magister eius dixit

Altera mane septimus magister imperatorem dulcis sa-
lutauit Cui ei aliquando respondit dicens Quia
tu docuisti filium meum quod ego hodie factura cum fu-
erit et uos tu es Tum dixit magister Domine quod [illegible]
[illegible] appetitum tuum mulieris in igne faciat filium
modis uos euertet sicut euenit Cuidam [illegible]
Dixit imperator Quid cuidam [illegible]
[illegible] quidam iuuene adultera [illegible] Cum quo-
dam uidens [illegible] adhostium dicte mulieris
[illegible] tetigit hostium Quam [illegible]
[illegible] assumpsit et aperuit hostium et eo
[illegible] Maritus uero [illegible]
hostium clausit ita quod uxor foris remansit Erat
autem consuetudo in illa ciuitate quod [illegible]
[illegible] extra domum
[illegible] ciuitate [illegible] Cum maritus cogitaret eam
[illegible] Ante uero domum erat [illegible]
[illegible] sicut [illegible] Ista uero posuit
in [illegible] magnum lapidem et iuit ad maritum
dicens ei [illegible] ego [illegible] me [illegible] in
puteum [illegible]
[illegible] Dixit maritus [illegible]
[illegible] autem uxor ad puteum et lapidem quem posuerat
[illegible] puteum ita quod fecit magnum sonum
et [illegible] ex alia parte putei se abscondebat Maritus
[illegible] et aperuit hostium iuit ad puteum [illegible]
[illegible] uel in puteo uidere eam [illegible]
[illegible] Quod uxor ab alia parte putei [illegible]
domum intrauit et clausit hostium domus [illegible]
[illegible] uicinos [illegible] magno [illegible] dicebat [illegible]
[illegible] quam hora recedere a domo maritus meus

vt
[illegible] iustitia [illegible]

Interea quod non accepit. Venerunt officiales curie
et eum tenuerunt et primo mane continuate undique fe-
cerunt furcas. Ergo domine imperator videtis quod
talia sunt opera mulierum. Non audiatis falsitatem mulieris. Hec
audiens hoc imperator iussit filium suum in nocte
iam de periculis liberari etc.

Hic fuit locutus filius imperatoris et dedit exem-
plum. Exemplum imperatori de quodam mercatore qui
proiecit filium suum in mari. Secundo vero die filius im-
peratoris locutus est custodibus suis dicens Ego volo
loqui imperatori coram amicis. Custodes vero audi-
entes ipsum loqui gavisi sunt nimium eo quod numquam
non fuit locutus coram eis et ad imperatorem festinan-
ter accesserunt dicentes domine filius vester loquitur et dixit
nobis quod vobis loqui vellet. Imperator exultans iussit
eum adesse. Veniente autem eo veniens humiliter et reveren-
cialiter salutans cum elevato capite et flexis genibus
iunctis manibus. Dixit pater et domine mi mirandum
de tanta bonitate et potencia vestra quod ad peticionem mu-
lieris vestra sapiencia vacillabat quod me dilectissimum filium
vestrum in nocte [illegible] iudicastis. Sed vobis eveniet
sicut evenit cuidam mercatori qui per invidiam proiecit filium
suum in mare quia filius volebat [illegible] eo. Dixit
imperator Dic fili mi dic qualiter fuit. Dixit filius
Quidam mercator habuit filium sapientissimum scienciis et bonis
moribus eruditum. Volens mercator quadam die mare cum
suis mercimoniis transfretare duxit secum filium suum
et cum per mare multo tempore navigassent ad quandam insulam
pervenerunt. Cumque ad insulam applicassent venerunt
due aves et se super navem [illegible] posuerunt et
cantabant nimis. Dixit mercator filio suo Ego audi-
vi quod aliqui sunt litterati qui intelligunt quid aves cantant.
Dixit filius Aves iste dicunt quod ego tuum [illegible]
in modo quod sicut [illegible] Cum [illegible] ma-
nibus aquam porrigens [illegible] et mater mea tibi alia [illegible]
ad tergendum manus meas. Mercator vero iracundia
motus dixit Non videbo diem illam. Cepit eum et pro-
iecit eum in mare [illegible] cum pedibus suffocare. Sicut deo
autem placuit mare proiecit eum in insula et stetit in
ea diebus tribus vivens [illegible] et nichil comedebat.
Sed autem audiebat et intelligebat aves dicentes non
timeas quia cito [illegible]. Tercia autem die quedam
navis apparuit. Ille quod navigantibus fecit signum et
[illegible] nauta [illegible] et [illegible] erat applicuit
ad illam partem et accollegit eum [illegible] eius. Dixit qu-
[illegible] data [illegible] mandu[illegible] et [illegible]
[illegible] ego non [illegible] nec [illegible]
quod sibi et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

fuit nauta qui ex se nullum filium habebat nec
habere potuit ipsum tamquam filium adoptivum computavit Iste
autem iuvenis erat gracilis et virtuosus et ita bene se habe-
bat domino suo quod ipse eum sicut filium diligebat Dixit
ergo quondam nauta iuveni propter quid es intentus quid
faceres Respondit iuvenis domine quod placebit vobis qui
me a morte crudelissima liberastis quidquid precipitis fa-
ciam ego et tunc predictus nauta suscepit eum adop-
tivum et duxit eum ad domum suam propter quod uxori sue
de eo dicti iuvenis indicavit et tunc uxor sua libere ac-
cepit eum in filium adoptivum et ipse omnibus placabile
se habebat Contigit illo tempore quod quidam rex illius
civitatis ubi erat ille iuvenis erexit extra pala-
tium tres corvos ponebat se super caput eius sive regis
et ibi maiorem clamorem faciebat quod rex tanto
tempore sustinuisset computavit pro magnum infortunium
evenire specialiter ... certo regnum suum quod omnes
sapientes de regno isto die veniret ad regem et
si esset aliquis qui posset sibi dare vel remedium dare
tunc unicam suam filiam in medietatem totius regni
sui ... proclamari promisit Vocati
erat complures ... Inter quos vocatus erat iste pro-
nauta cum quo erat iste iuvenis Dixit iuvenis
domino domine ducatis me vobiscum et cum nollet eum du-
cere rogavit eum ... quod secum duxit Qui-
bus autem rex dixit ... eis ... quam fecerat
eos convocare et nec erat qui de super questione sibi
posset dare Dixit ergo iuvenis domino suo volo sig-
nificare et tunc sibi concedit credens quod non
aliquid boni posset dare circa ... ille incl-
inans recepit Dixit ergo regi domine si ego dixero
vobis quid hoc venit vobis voluntatis omni
quod dixero vobis et statim iste aves recedent dabitis
mihi filiam vestram in uxorem et medietatem regni vestri Respon-
dit ita promitto et faciam Dixit iuvenis iste
aves sunt corvi duo masculi et alter femella
corvus senior fuit inter corvos masculus senior
qui eam expulsit tempore tristitie et alter corvus iunior
recollegit eam modo venit tempus felicitatis et corvus
senior qui eam expulsit repetit eam corvus iunior di-
cit tu expulisti eam tempore tristitie et ego eam recollegi
ideo eam tempore felicitatis volo eam sibi tenere et ubi
illi ibi et comodo in super hac questione vos
iudicem elegerunt et statim plata sententia aves re-
cedent Dixit rex statim dabo istam sententiam quod corvus
deest et corvi iunioris qui eam recollegit tempore tristitie
statim corvus cum corvo iuvene sibi recepit ... et

tunc senex ex parte alia transferunt liberato qui fuit
et dedit filiam suam iuueni in vxorem cum hereditate
regni sui et iste iuuenis illi patrono nauis qui
recollegerat bona multa contulit. Contigit postea quod
ille rex obiit et iste iuuenis rex factus fuit et quod est
in terra ubi erat patre suo quod voluit cum sufficiencia
suppleuit maiora tamen [illegible] et hic istis gestis
tantum fuit terra eius et ad ciuitatem ubi erat rex pre-
uenerunt. Existens rex quadam die in ciuitate obui-
auit patri et matri eius. Rex cognouit eos et misit
unum ex ministris suis post eos vsque ubi hospita-
rentur qui vidit et denunciauit regi. Mane autem
facto rex adiit magna comitiua militum quam ad-
fecit et faciens se duci ad domum hospitis fecit venire
patrem eius et matrem non cognoscentes illos quod esset eorum
filius. Tunc videntes eum coram eo steterunt. Descen-
dit rex de equo et dixit. Ego volo vobiscum co-
medere in mane. Et precepit rex hospiti ut optime
faceret preparare. Et cum esset hora comedendi milites
venerunt. Tunc rex recipiens aquam pro
manibus lauare fecit patrem et matrem accepit tualliam dixit i mapa
quod rex eis fuisset facere ministerium. Rex autem patrem
fecit sedere in capite tabule. Ipse quoque iuxta eum
sedit. Et tercia fuit mater et subsequenter alios
milites ordinate. Completo autem conuiuio rex
dixit patri. Credis me nouum tuum et pater dixit ei. Et
postea dixit non ~~cognoscis me~~ cognoscis me at ille
negabat eum tanquam filium, sed quia proiecerat eum in mari
non credebat quod posset esse filius suus. Rex quoque dixit patri
suo quid mali habes de honore meo scias quod
ego filius tuus sum quem proiecisti in mare. Ego et patro-
nus meus eo qui me [illegible] dominus meus et omnium bono-
rum meorum. Et dico vobis domine imperator quid ma-
lum est vobis de bonitate mea quod merito tu recepisti
regnum tuum. Et dixit iterum regi [illegible]
videntur vera in aqua [illegible] tam magnum periculum cogi-
tauit quod ipsa fuit occasio tantorum malorum. Et ex
inestimabilis fuit. Videns autem imperator filium suum
sic sapientem iussit [illegible] conuerti [illegible]
fuit. Et tunc cepit sapiencia sua [illegible]
et omnes homines mundi ad suam sapienciam veniebant. Mortuo
autem imperatore patre suo statim fuit [illegible] romanorum
imperatorem sublimatus. Regnauitque diu [illegible]
ritate sua et probitate sua qui eum in se [illegible]
multa bona contulit. Amen etc. Deo gracias

Scriptum in ciuitate florencia in festo agathe virginis
anno domini. 1429. indictione septima.